

OPPSUMMERING MEDLEMSMØTE/EKSKURSJON

Gruppe:	NB/NFB-Stavanger
Tema:	Erfaringer fra betongarbeider og glid på Munchmuseet Munch-museet er et stort byggeprosjekt i Oslo med mye betongarbeider. Denne kvelden får vi en gjennomgang av prosjektet med spesielt fokus på omfanget av betongarbeidene, prinsipper rundt glidestøp, planlegging, utførelse, utfordringer og løsninger.
Dato/Tid:	21. november 2017
Sted:	Kanalsletta 4, Forus, Stavanger
Foredragsholder(e):	Alf Egil Mathisen, Veidekke Entreprenør AS
Antall deltagere:	18 + 1 foredragsholder = 19 stk.
Referat:	Gjennomføring av det åpne møtet ble gjort etter følgende regi: Kl. 15:00 – 15:30 Matbit og drøs Kl. 15:30 – 16:00 Første del av foredraget Kl. 16:00 - 16:15 Pause Kl. 16:15 – 17:00 Siste del av foredraget Se vedlagte presentasjon av innlegget til Alf Egil Mathisen og liste over deltagere.

Utfyllt av:
Kristin Eikemo

Dato:
21.11.2017

Åpent faglig møte, Stavanger 21. november 2017

Betongarbeider på Munch-museet

- **Betong- og stålkonstruksjoner i 13. etasjer**
- **4 etasjer tilliggende podium i betong og stål**
- **Utførelsesentreprise**

- 1 000 tonn stålkonstruksjoner
  - 57 000 m² forskaling
  - 10 000 m³ betong
  - 1 700 tonn armering
  - 6 000 m² biaksiale huldekker
  - 13,5m høye matrisevegger
- Betong SKB**

- **Byggherre Oslo kommune**
- **Byggeledelse ÅF, med forsterkninger fra Kværner i glidefase**
- **RIB er Multiconsult**

M002 Grunnarbeider
M003 Råbygg
Glid av Råbygget

Veidekkes kontrakter

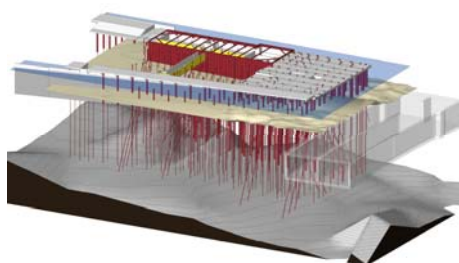
M002 Grunnarbeider

- Samarbeidsprosjekt 50/50 Veidekke og Kynningsrud Fundamentering
  - Hallingdal Bergboring sentral UE
- 215 mill. NOK
- Byggetid 31.08.15 – 15.10.16

Prosjektet er taushetsbelagt

M003 Råbygg

- Veidekke
  - Glid med Interform
  - Stål med Promostal
  - Noe arbeider tømmer, mur m.fl.
- 200 mill. NOK
- Byggetid oktober 2016 – januar 2018
- Klart for fasade start 04.07.17
- Klart for innvendige arbeider 15.09.17

Byggherre: Oslo kommune Kultur og Idrettsbygg
Byggeledelse: ÅF Advansia
Arkitekt: Herreros arquitectos SLP og LPO Arkitekter AS
Rådgivere: Multiconsult (Hjellnes COWI, Rambøll, Asplan Viak)

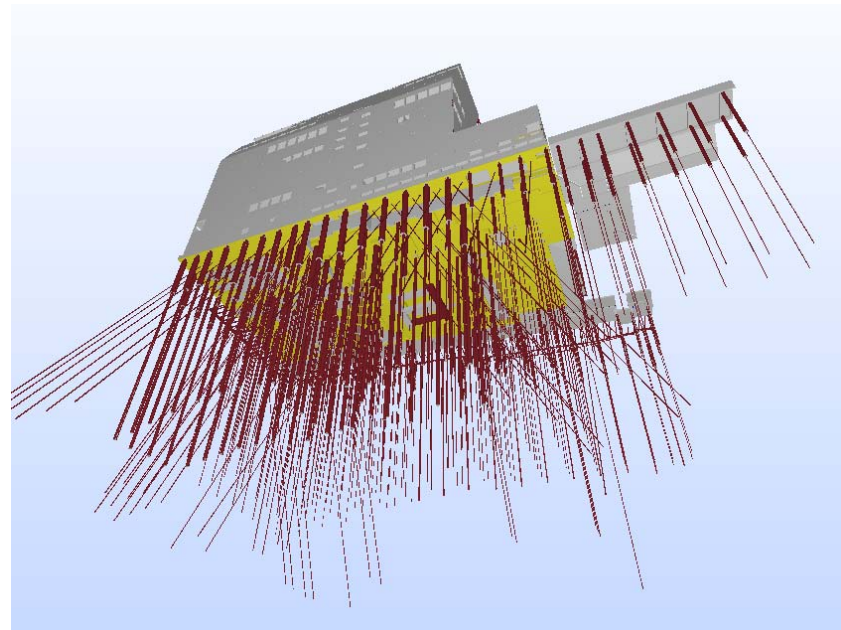

Figur 4: Modelbilde av ferdig råbygg sett fra sydvest med geografiske områder/ soner.

M002 Grunnarbeider

- Peler under vann
  - 311 stk.
- Arbeidsplattform
  - Prefabrikkert på stedet og heiset på plass
- Bunnplate
  - Tykkelse inntil 1,1m
  - Tett armert
  - Delvis utstøpt med SKB
- Skumbetong
  - Brukt som lettfylling
  - Krav til densitet på 1250kg/m^3

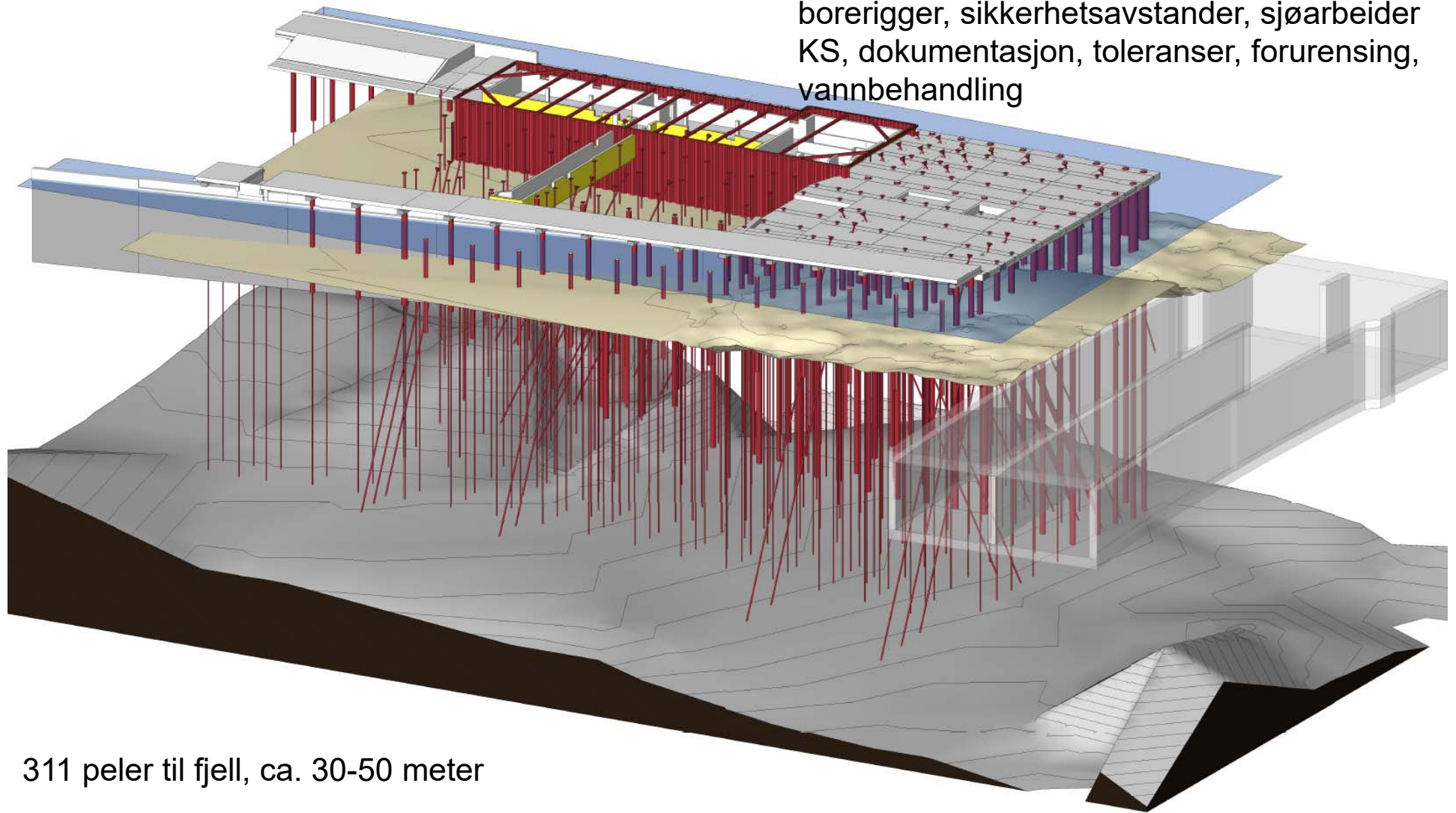

Rigg

Operaen

Fotavtrykk
Munch
museet

Stor fokus på HMS med kraner, lektere, borerigger, sikkerhetsavstander, sjøarbeider KS, dokumentasjon, toleranser, forurensing, vannbehandling

311 peler til fjell, ca. 30-50 meter

Testing av skum til betong

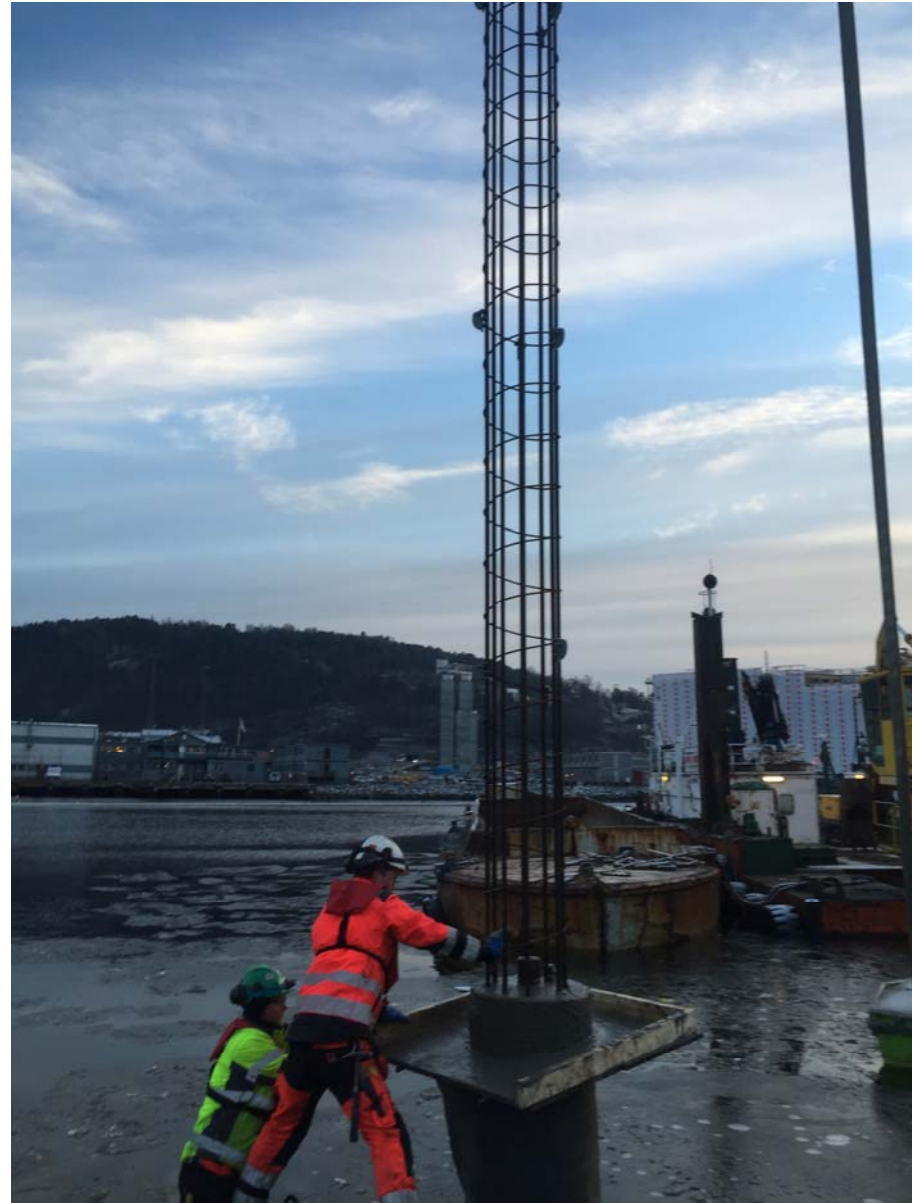

Pelestøp

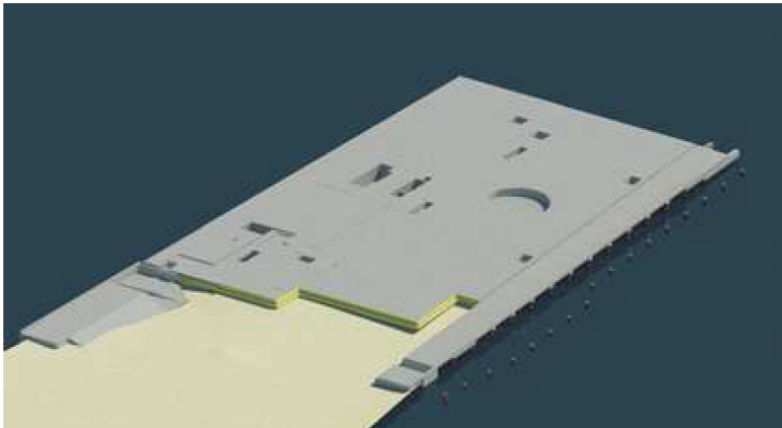

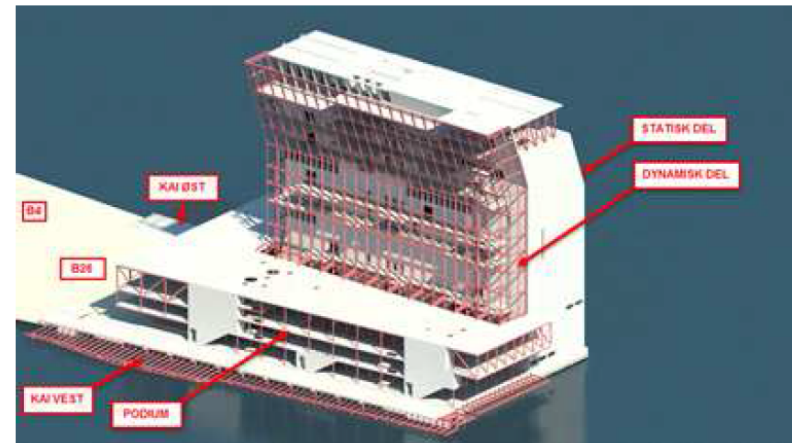

M003 Råbygg

Modellbilder av bunnplaten og råbygget

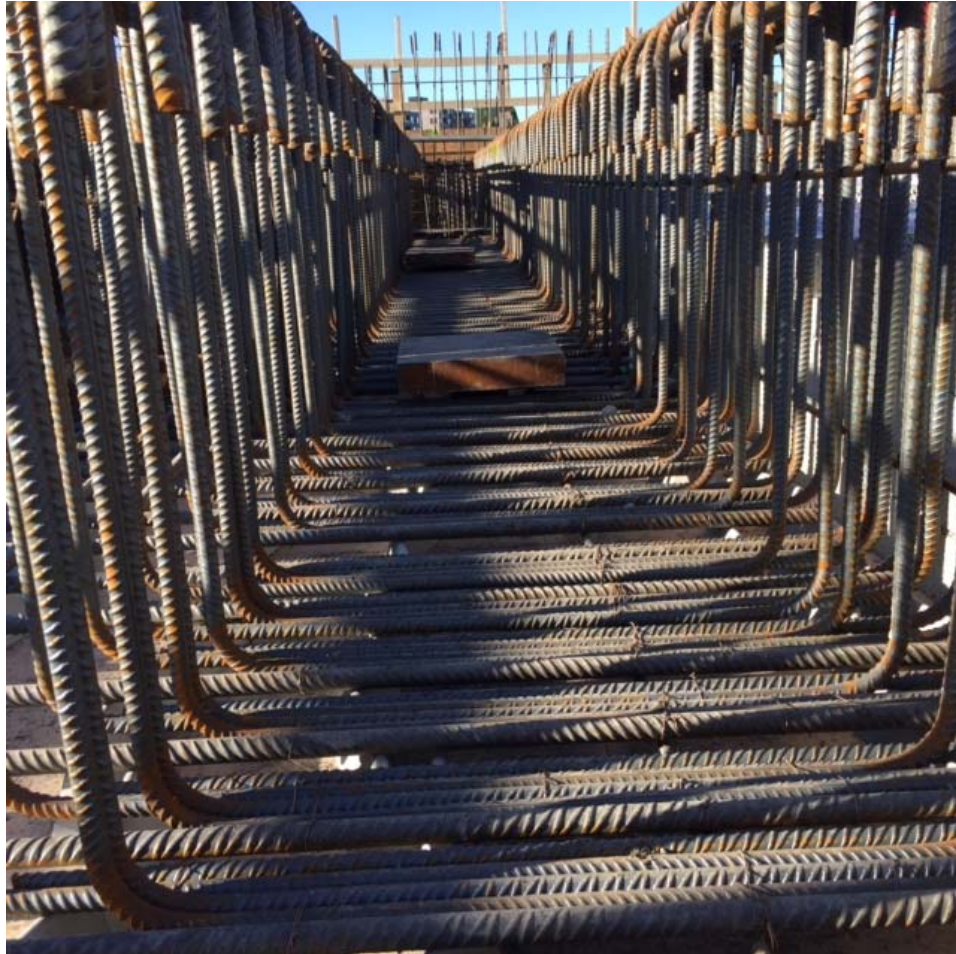

Figur 1: Modellbilde av bunnplate og betongkaier etter avslutning av entreprise M002.

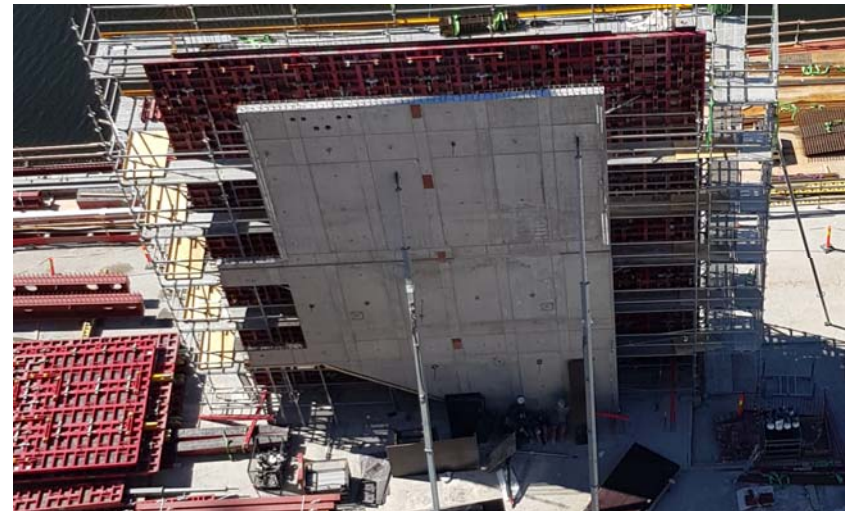
Figur 4: Modellbilde av ferdig råbygg sett fra sydvest med geografiske områder/ soner.

Bunnplate armering

13,5m høye Matrisevegger

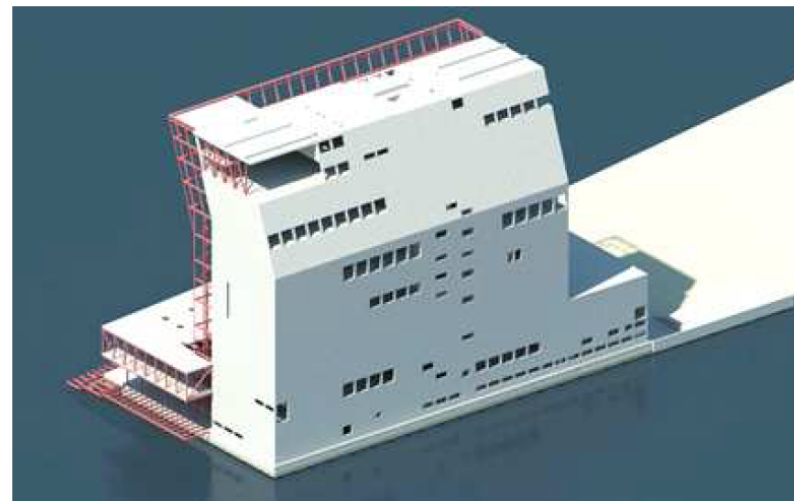

Modellbilder ferdig råbygg

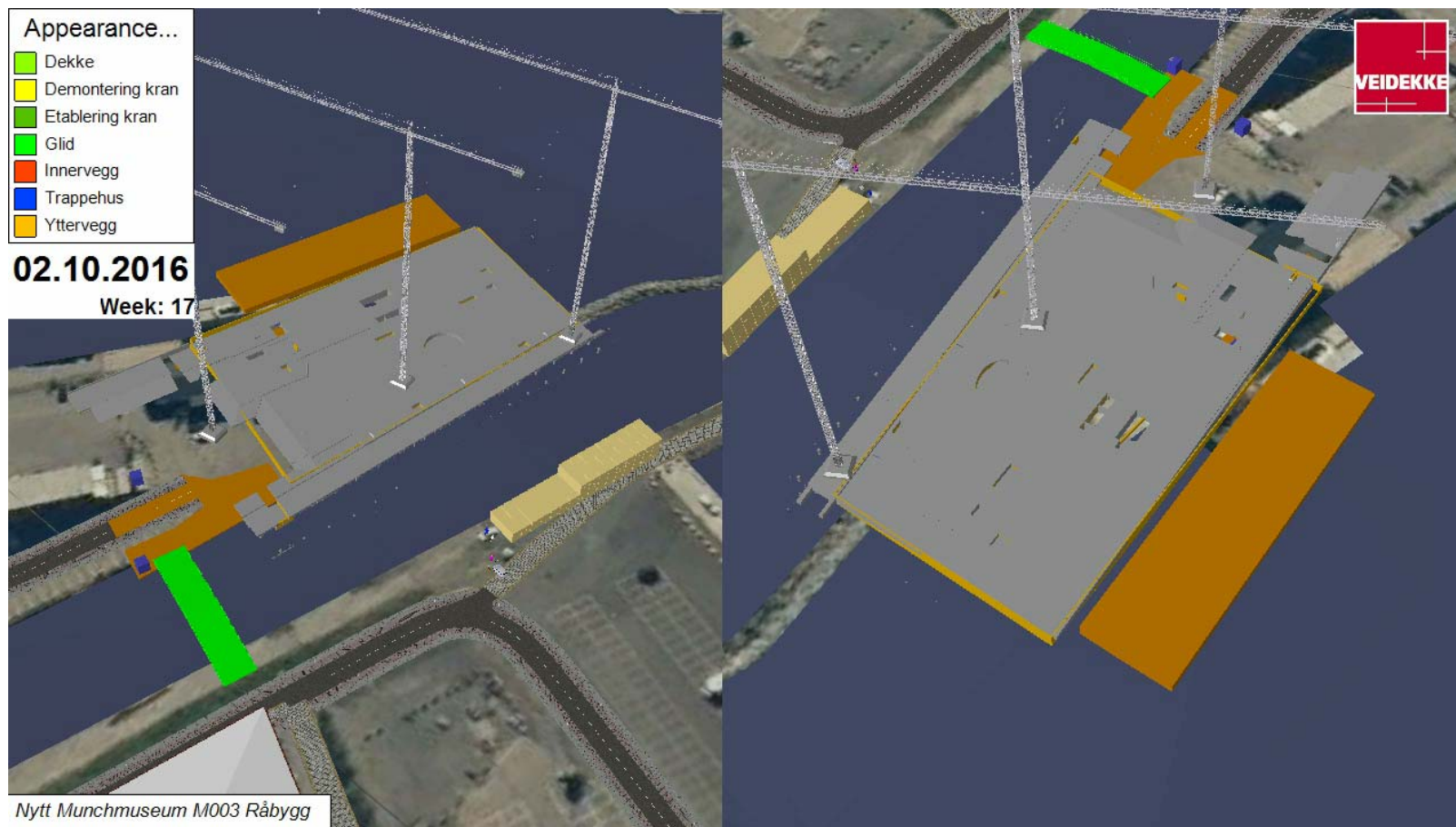

Figur 2: Modellbilde av ferdig råbygg sett fra nordvest.

Figur 3: Modellbilde av ferdig råbygg sett fra sydøst.

Slik skal vi bygge råbygget

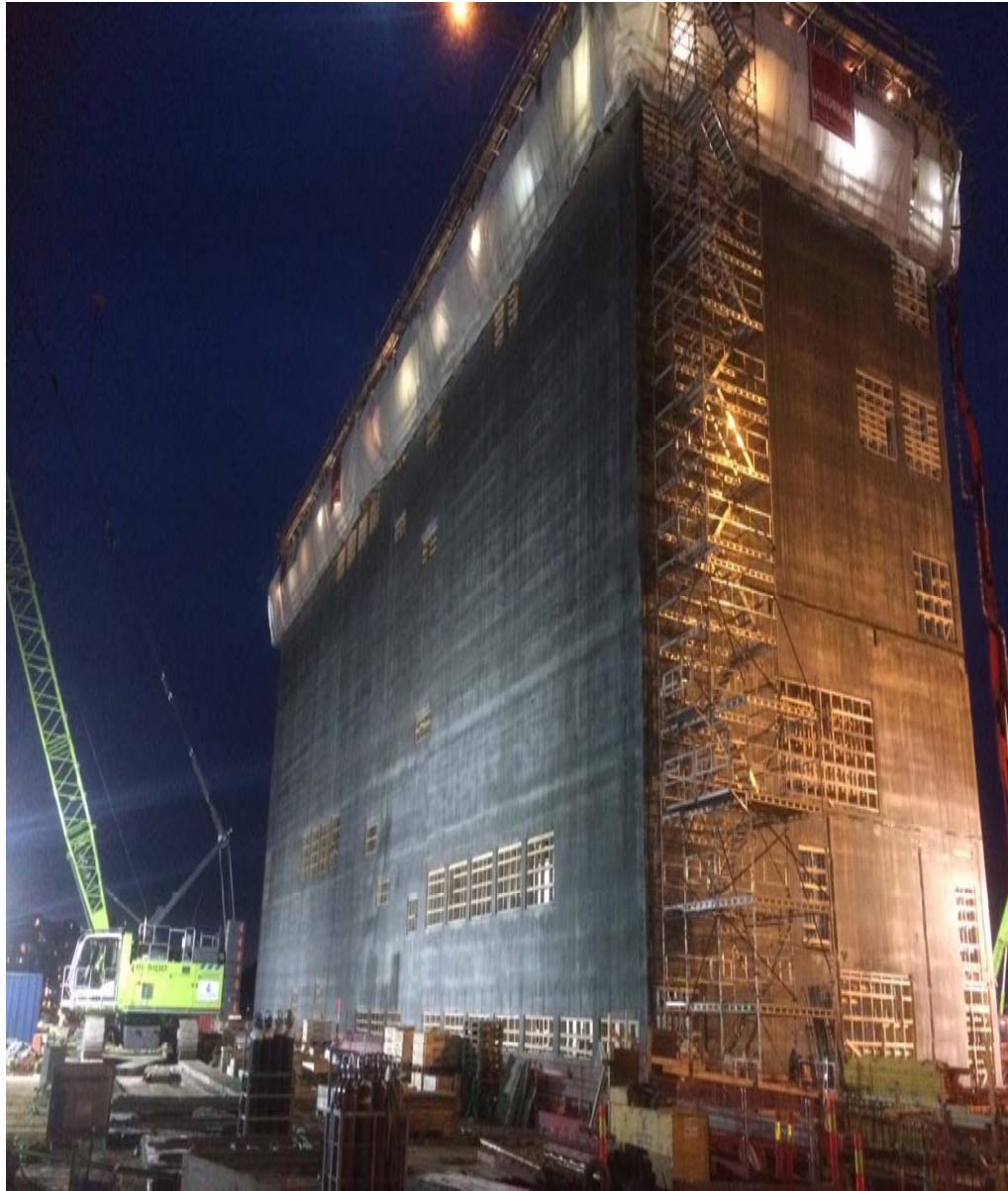

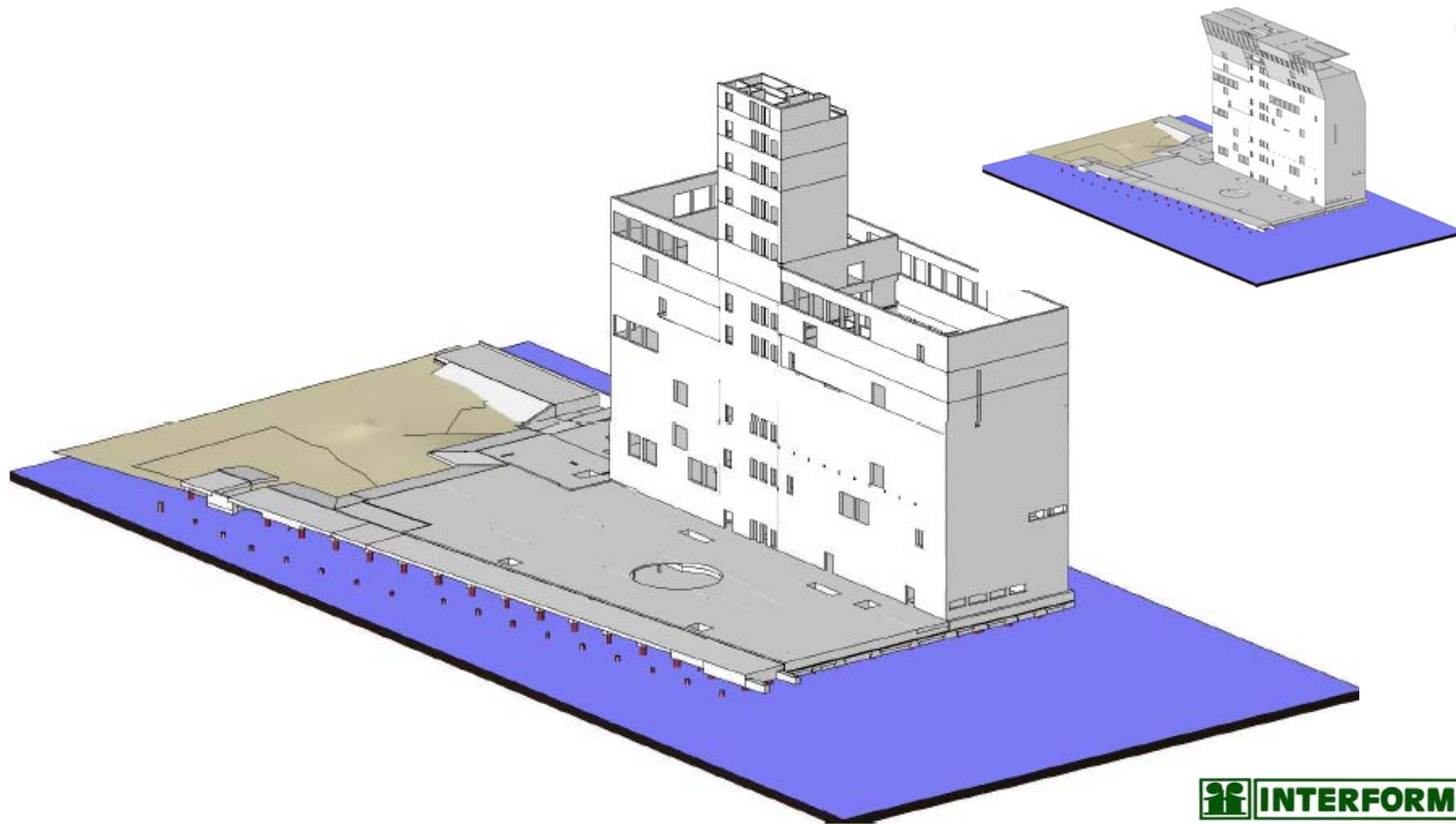
Glid

- Prinsipp glid
- Planlegging
- Mengder
- Betong
- Utførelse
- Armering
- Munchmuseet blir til...

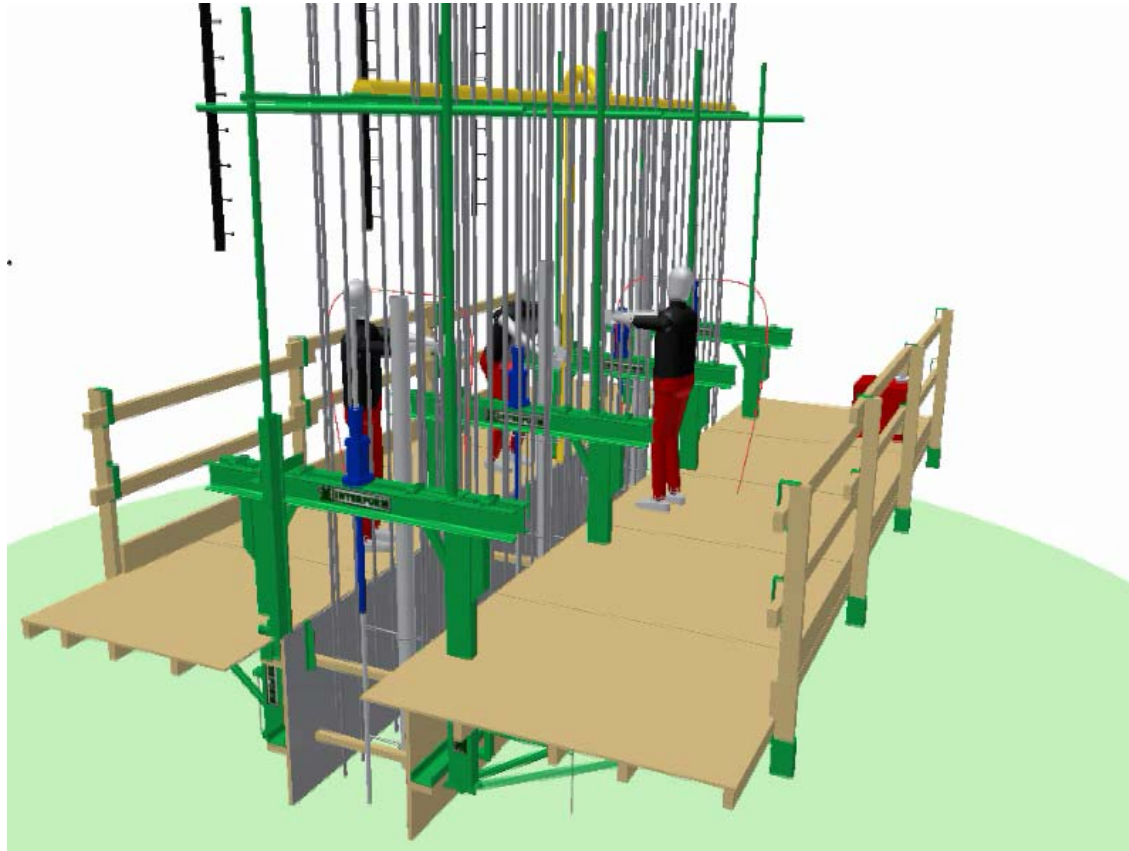

Glid

Animasjon av glid

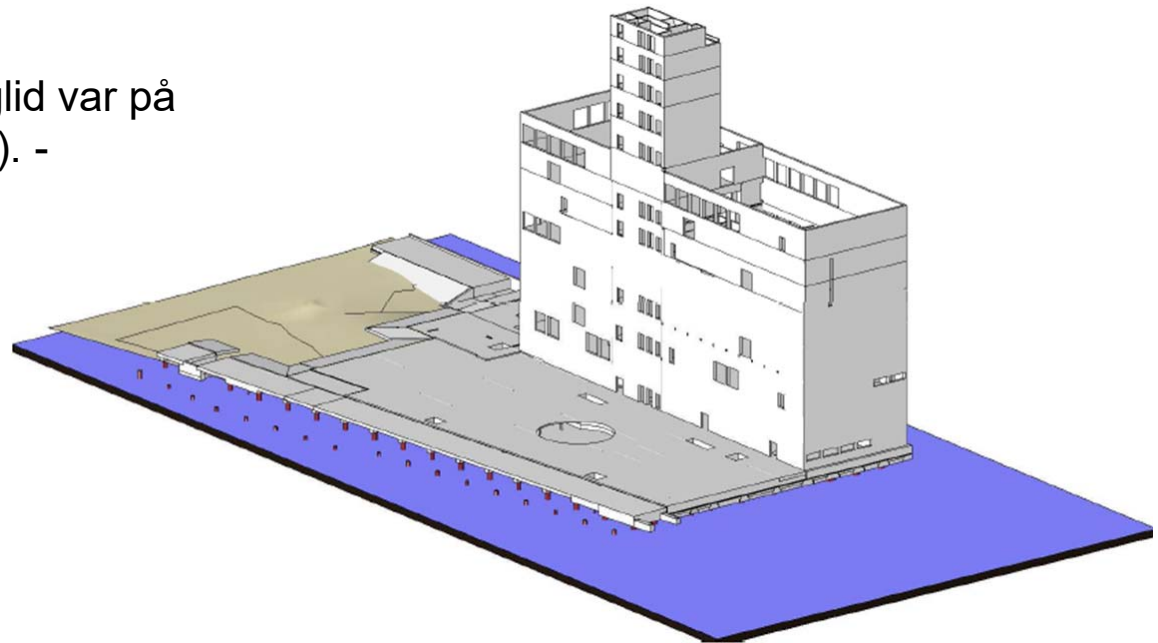

Info om Gliden

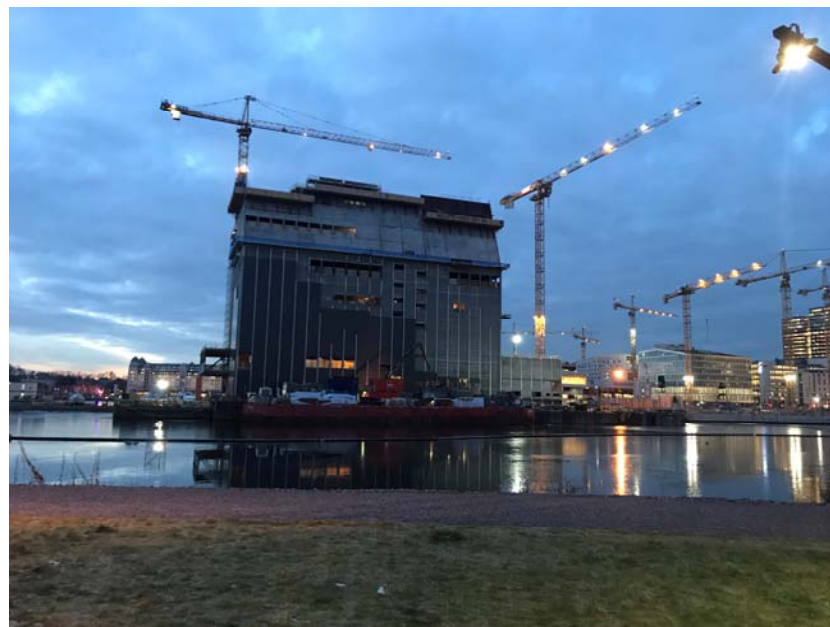
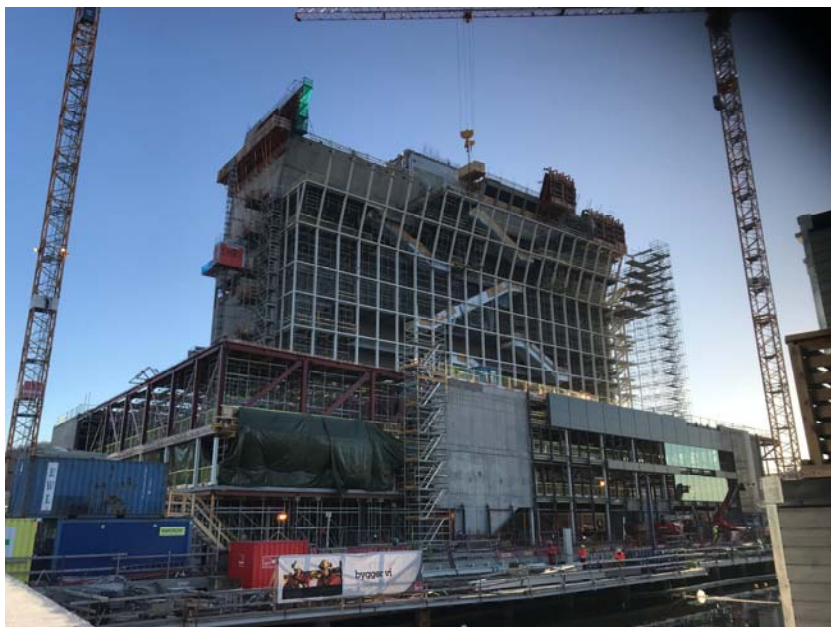
- Målet om 0 skadefravær gjelder også her
- ca 650 tonn armering
- ca 3300 m³ betong (ca 470 biler á 7 m³)
- Ca 650 utsparinger, innstøpningsplater – 115 forskjellige størrelser
- Planlagt glidehastighet på hovedglid var på snitt ca 80 cm/pr skift (1,6m/døgn). -
Hovedgliden - 24 døgn.
Sjaktrom - 9 døgn.
Totalt 33 kontinuerlige døgn
- Antall mann pr skift ca 45-60.

Utfordringer:

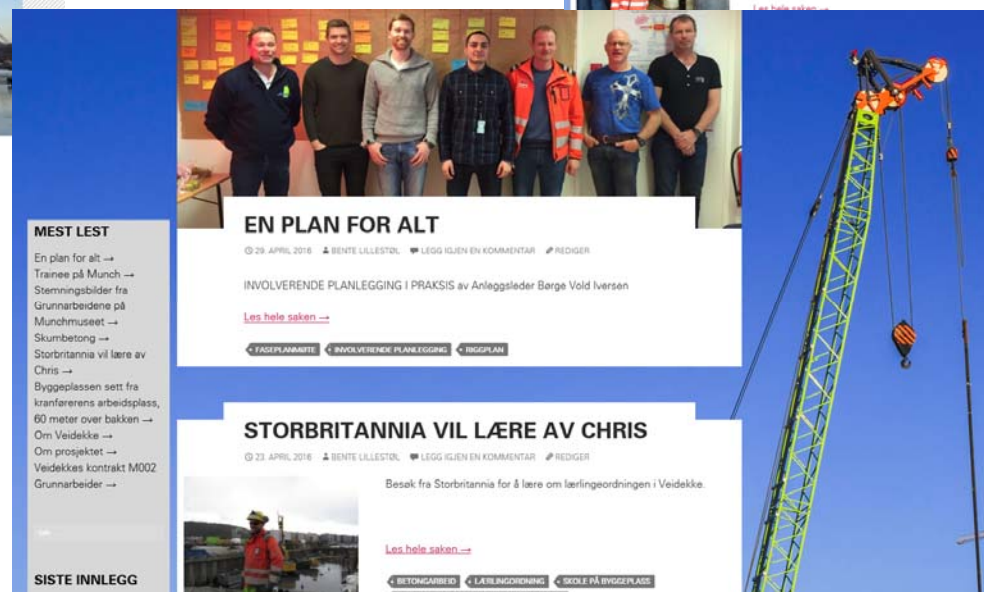
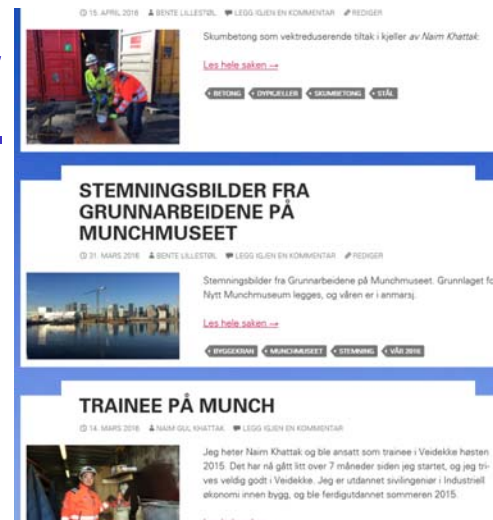
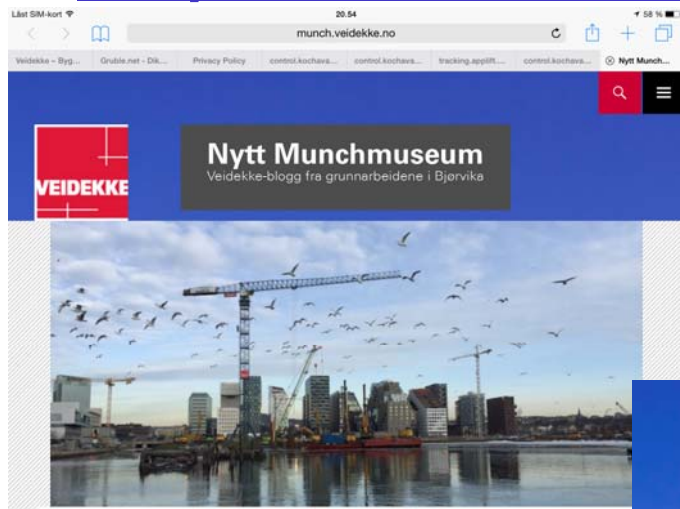
- Armeringen ifb nivå bubbledeck og innstøpningsdetaljer.
- Toleranser – skeiv innsetting, store utslag

Nåsituasjon

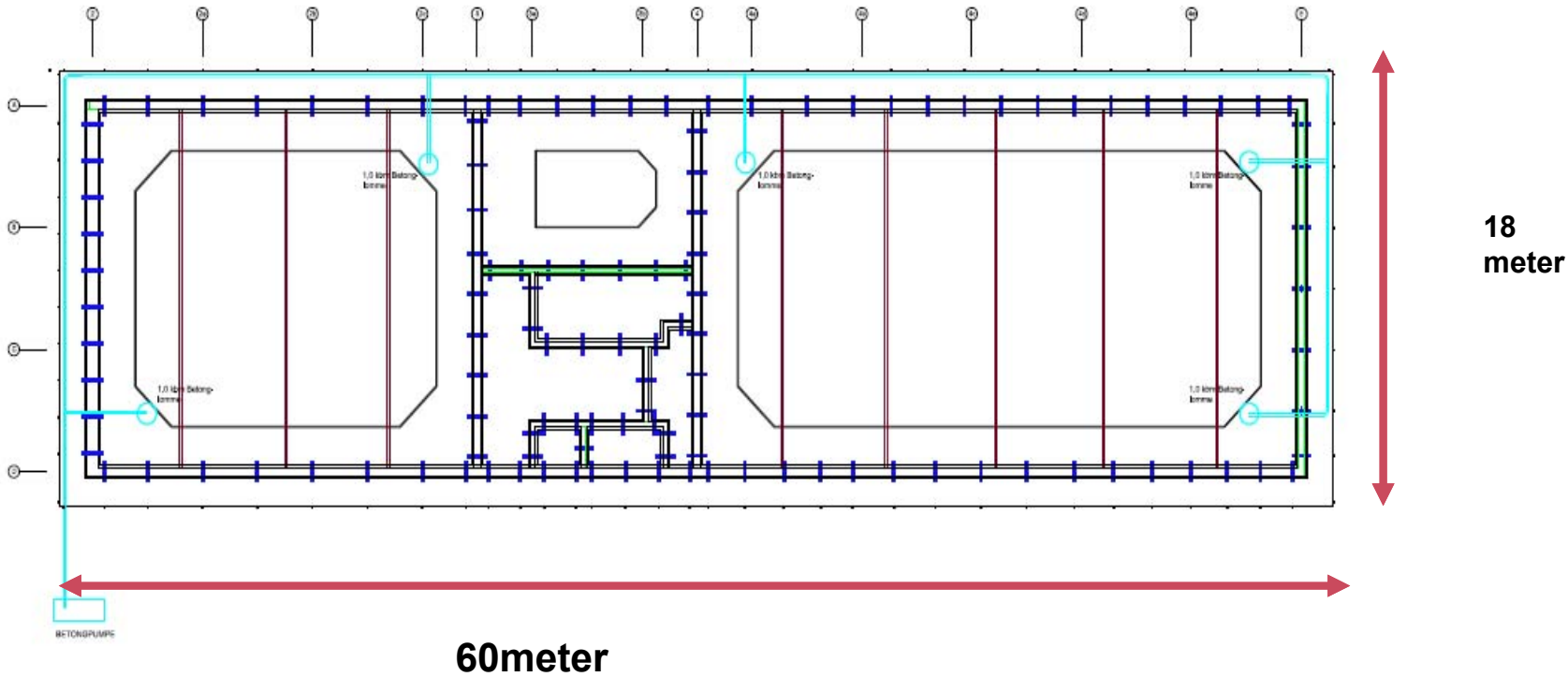
<http://munch.veidekke.no/>

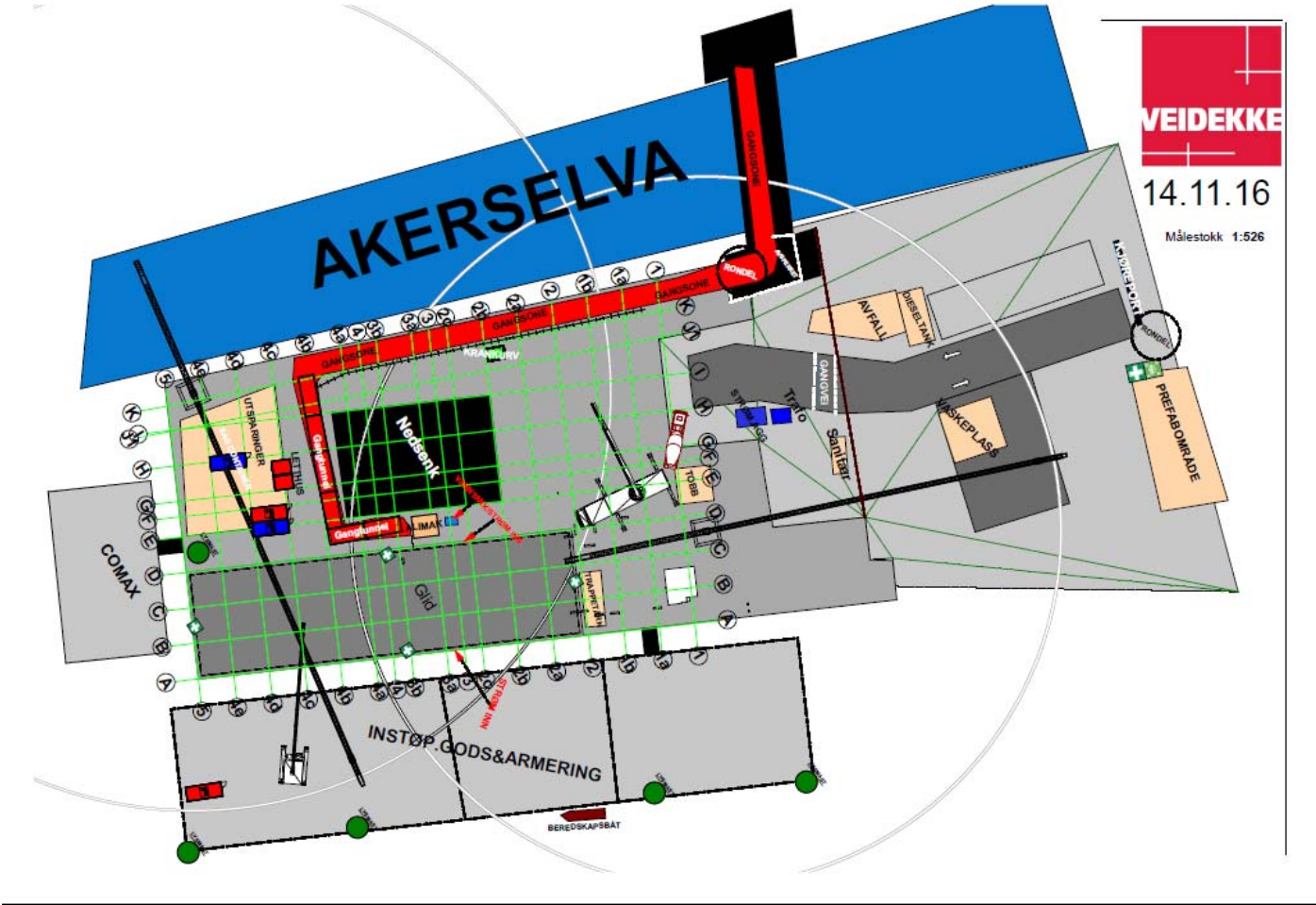
Utførelse

Planlegging/Logistikk/dreiebok

- Mock-up, for å prøve ut løsninger i tidlig fase
- Glidelister
- 650 tonn armering (ca 22 lass, 850 kranløft)
- 550 lass med betong
- 3 semitrailere med utsparinger fra IFs lager på Skytta
- Armeringsnøkler, over 100stk ifbm utsparinger

Riggplan detaljert

Armering på lekter

Mock up

Muckup

Preslip

- Før glidestart, armering og former monteres.

3

Tett armering

Montering av form

Uvanlig god plass på forma

Klart for oppstart

Betongen

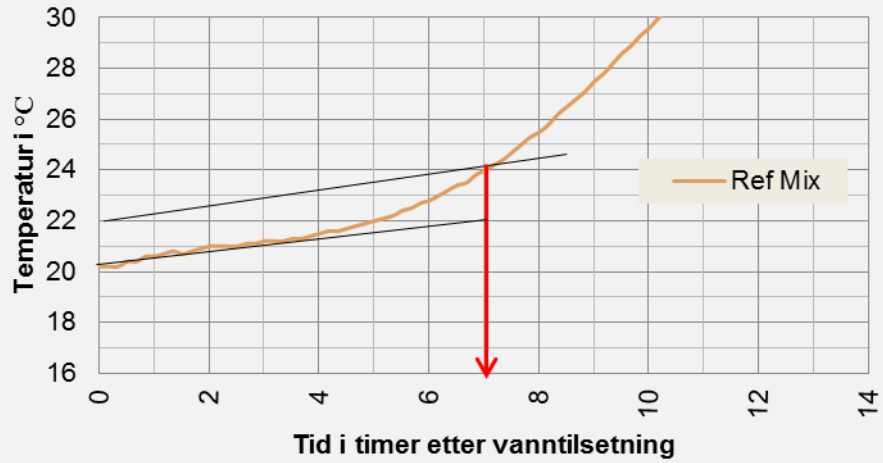
Betongen

- Stipulert 3300 m³ fra Norbetong, utført 3384 m³
- Resept B45M40, Maks 310kg co2 utslipp pr m³
- 10 prøvestøper i forkant, temperatur, synk, avbindingstider
- 10 prøvestøper i forkant, temperatur, synk, avbindingstider
- 0 punktet ga 12 timer avbindingstid, på 15 grader, uten retarder
- Synk 240
- Temperatur 15 grader
- 2 timers intervaller på justering
- Justert med varme som akselerator, og retarder for forsinking

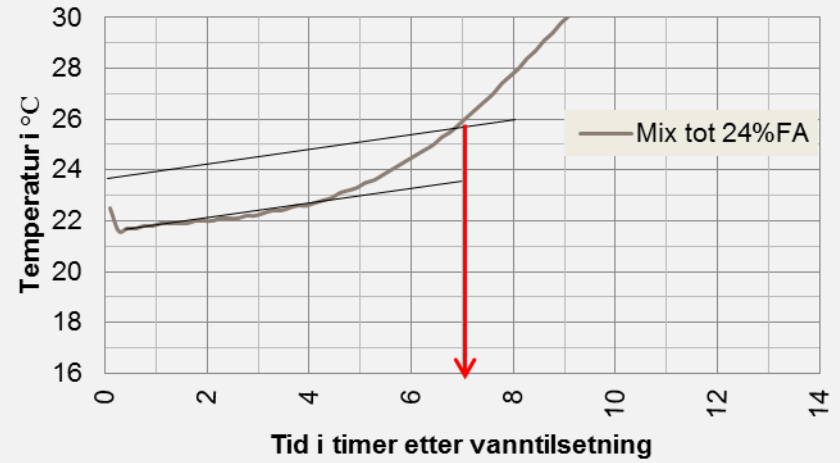
Varenummer				99301030
				13 %
Effektivt bindemiddel				372,1
Bindemiddel i kg				387,2
FA andel				28 %
tot FA i kg				116,2
Anl FA	17 %	3		336,9
FA	0,7	2,2		50,34
Silika	2	2,2		
Vanninnhold		1		160
Er	$v/(c+\Sigma kp)$			0,43
	Luft			40,00
				335,17
Rest volum for tilslag				664,83
Sand 0/8	Svelvik	2,65	53 %	933,76
Stein 8/16	Svelvik	2,66	47 %	831,17
Stein 16/22	Bonkall	2,68	0 %	0,00
	TS			
SR-N	18 %	1,04	0,80 %	3,10
MapeAer	1 %	1	0,40 %	1,55
Volum i Liter				1000

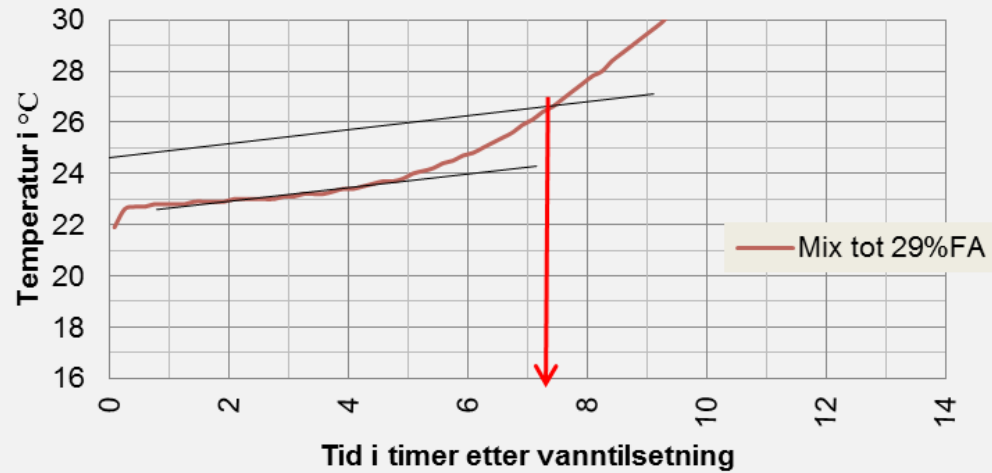
Avbinding med Anl FA og Anl FA + FA
Ref Mix - Anl FA

Avbinding med Anl FA og Anl FA + FA
Mix m/ tilsatt 8% FA

Avbinding med Anl FA og Anl FA + FA
Mix m/tilsatt 13% FA

Prøvetaking

Overflater

Betonglomme 5 stk.

Hydraulisk Ventil

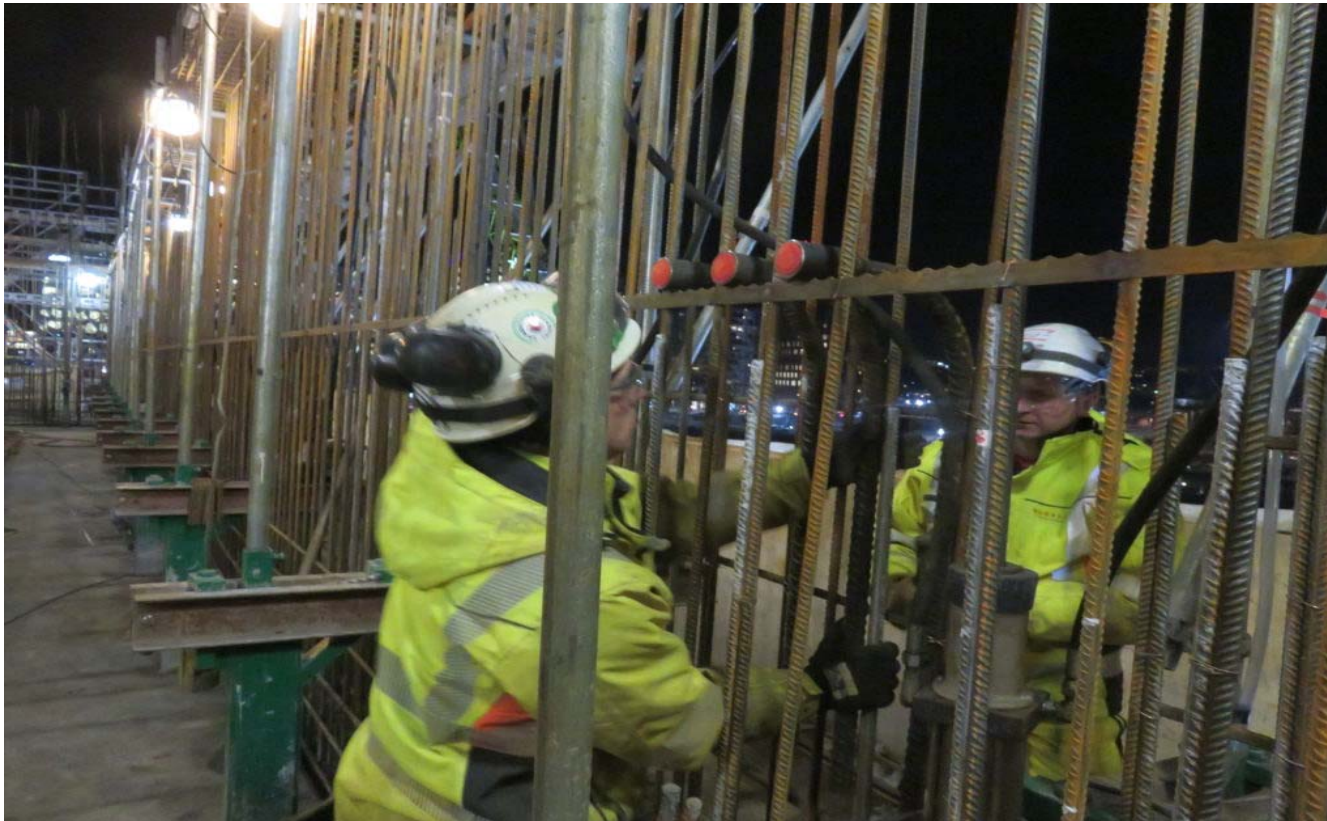

Skrukobliger

- 100 tonn armering med skrukobliger fra HRC
- 22.000 stk. totalt
- Både i etasjeskillere, og for plassbesparelse mellom utsparinger
- Store utfordringer med toleransen ifb nivå bubbeldekk.

Armering og skrukoblinger

Innstøpingsgods

Utsparinger

Elektro

Originalmetoden, fordeling med trillebår

Ferdig glid på 2:08

Norsk Betongforening

Åpent faglig møte i Stavanger

Kanalsletta 4 21.11.2017 - 21.11.2017

Deltaker

Navn	Fra	Sted
Birkeland Arne Mong	Procon Rådgivende Ingeniører AS	STAVANGER
Bjerkelo Harald	Kruse Smith Entreprenør AS	STAVANGER
Byberg Jakob	Gleitbau Gesellschaft m.b.H	ØSTERRIKE
Eikemo Kristin	Kruse Smith Entreprenør AS	STAVANGER
Firman Halvor		HAFRSFJORD
Gabrielsen Arne	Boye og Waage & Co AS	STAVANGER
Grønli John C	Universitetet i Stavanger	STAVANGER
Halleland Robert	Kruse Smith Entreprenør AS	STAVANGER
Harpestad Tom	Kruse Smith Entreprenør AS	STAVANGER
Jensen Sveinung	Kruse Smith Entreprenør AS	STAVANGER
Knutsvik Jan Inge	Procon Rådgivende Ingeniører AS	STAVANGER
Konstantynowicz Sylwia	Backup Byggpersonell AS	STAVANGER
Moksnes Jan	Moksnes Jan Consulting	HAFRSFJORD
Nilsen Thomas	Procon Rådgivende Ingeniører AS	STAVANGER
Skretting Edvin	Mapei AS	SAGSTUA
Strand Terje	Kruse Smith Entreprenør AS	STAVANGER
Uthus Hans Ragnar	Kruse Smith Entreprenør AS	STAVANGER
Wick Svein Ottar		HAFRSFJORD

Antall deltakere: 18

Foreleser

Navn	Fra	Sted
Mathisen Alf Egil	Veidekke Entreprenør AS	OSLO

Antall deltakere: 1

Total

Antall deltakere: 19